

**UCHWAŁA NR XV/88/2019
RADY GMINY GARDEJA**

z dnia 27 listopada 2019 r.

w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1, art. 9 a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.) **Rada Gminy Gardeja uchwala**, co następuje:

§ 1. Określa się tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Gardeja oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania w brzmieniu Załącznika Nr 1 do uchwały.

§ 2. Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Gardeja w brzmieniu Załącznika Nr 2 do uchwały.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr IX/42/2011 Rady Gminy w Gardei z dnia 28 września 2011 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gardeja.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Gminy

Zbigniew Duszyński

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XV/88/2019

Rady Gminy Gardeja
z dnia 27 listopada 2019 r.

**TRYB I SPOSÓB POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA CZŁONKÓW
ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
W GMINIE GARDEJA**

§ 1.

1. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Gardeja ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – zwany dalej Zespołem – realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz w ramach realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

§ 2.

1. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

3. W skład Zespołu mogą wchodzić:

- 1) kuratorzy sądowi,
- 2) prokuratorzy;
- 3) przedstawiciele podmiotów innych niż określone w § 2 ust. 1, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 3.

1. Członków Zespołu powołuje Wójt Gminy Gardeja w drodze zarządzenia, spośród osób zgłoszonych przez osoby uprawnione do reprezentacji instytucji, organizacji i jednostek organizacyjnych działających na terenie Gminy Gardeja, wskazanych w § 2.

2. Zespół działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Wójtem Gminy Gardeja, a podmiotami, których przedstawiciele powołani zostaną do Zespołu.

3. Zespół wybiera ze swego grona w głosowaniu jawnym większością głosów przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza.

4. Odwołanie przewodniczącego następuje w takim samym trybie, jak zostali powołani, na wniosek co najmniej 4 członków Zespołu.

5. Zespół pracuje na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

6. Pierwsze posiedzenie Zespołu zwołuje Wójt Gminy Gardeja.

7. Posiedzenia Zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

8. Pracami Zespołu kieruje przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

9. Z każdego posiedzenia Zespołu sporządzany jest protokół.

10. W razie rezygnacji lub śmierci członka Zespołu Wójt Gminy Gardeja powołuje na jego miejsce nowego członka w trybie określonym w ust. 1.

11. Wójt Gminy Gardeja odwołuje członka Zespołu przed upływem kadencji:

- 1) na jego wniosek,
  - 2) na wniosek podmiotu, którego jest on przedstawicielem,
  - 3) na wniosek przewodniczącego Zespołu w uzasadnionych przypadkach.
12. Odwoływanie członka Zespołu skutkuje koniecznością powołania nowego członka Zespołu - przedstawiciela tego samego podmiotu.
13. Do udziału w posiedzeniach Zespołu mogą być zapraszani w roli ekspertów specjaliści i reprezentanci innych grup zawodowych, społecznych, organizacji pozarządowych, w szczególności zajmujący się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, których uczestnictwo jest niezbędne w celu wypracowania gminnych procedur i standardów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
14. Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.
15. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

§ 4.

1. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Cele Zespołu realizowane są poprzez:

- 1) ocenę sytuacji problemowej osoby indywidualnej, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i opracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu przywrócenie integralności rodziny lub środowiska oraz możliwości realizowania ich funkcji oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa;
- 2) udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów;
- 3) podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
- 4) udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy w rodzinie;

5) podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

§ 5.

1. Zespół działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gardei, który zapewnia jego obsługę administracyjną.
2. Pracami Zespołu i grup roboczych koordynuje przewodniczący Zespołu lub w jego zastępca, w interwencyjnych przypadkach Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei lub wskazany przez niego pracownik.
3. Członkami Zespołu są przedstawiciele instytucji, które podpisały porozumienie o współpracy.
4. Członkami grup roboczych są pracownicy instytucji wskazanych w ust. 3, zgodnie ze swoimi kompetencjami określonymi w szczególnych przepisach prawa i dotyczących zakresu działania tych instytucji. Celem grup roboczych jest praca nad indywidualnymi problemami osób, rodzin, grup problemowych i środowisk.
5. Spotkania grup roboczych zwołuje się na wniosek osób, rodzin, grup problemowych bądź środowiska, mających trudności lub wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu sytuacji problemowych.
6. Wszystkich członków Zespołu i grup roboczych obowiązuje zasada tajności informacji przekazywanych w ramach prac Zespołu lub grupy roboczej. Obowiązek ten utrzymuje się także po ustaniu członkostwa w Zespole lub grupie roboczej.
7. W celu tworzenia lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych oraz lokalnej polityki społecznej w pracach uczestniczą wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

REGULAMIN GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W GARDEI

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin ustala tryb działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei.
2. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku. Są to osoby z różnych grup zawodowych, reprezentujący instytucje publiczne, odpowiedzialne za realizację zadań, min. przedstawiciele jednostki organizacji pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, kuratorskiej służby sądowej, oświaty, ochrony zdrowia.
3. Warunkiem przystąpienia instytucji do Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei jest podpisanie porozumienia instytucji z wójtem Gminy Gardeja, bądź wydelegowanymi przez wójta Gminy Gardeja jednostkami organizacyjnymi gminy do udziału w pracach Zespołu.
4. Osoby wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei współpracują ze sobą w sposób skoordynowany podczas spotkań grup roboczych, zapewniających skuteczne reagowanie na problem.
5. Przez problem rozumie się każdą trudną sytuację osoby, rodziny, grupy problemowej bądź środowiska, których rozwiązanie wykracza poza kompetencje jednej instytucji i wymaga zaangażowania innych podmiotów.

§ 2

Cele Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei

1. Pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

§ 3

Zadania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei

1. Cele Zespołu realizowane są poprzez:

- a) ocenę sytuacji problemowej osoby indywidualnej, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wypracowanie sposobu postępowania, które będzie miało na celu przywrócenie funkcjonalności i integralności rodziny bądź środowiska, oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa,
- b) udzielenie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym w środowisku, które mają trudności lub wskazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów,
- c) podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu jej powstrzymanie,
- d) udzielenie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy w rodzinie,
- e) podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

2. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego realizowane mogą być także:

- a) tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych min. z zakresu problemów uzależnień, bezrobocia, trudności wychowawczych, przestępczości i innych zagadnień lokalnej polityki społecznej,
- b) inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych, środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace Zespołu Interdyscyplinarnego.

§ 4

Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei oraz grup roboczych

- 1. Zespół działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gardei ul. Kwidzyńska 36, 82-520 Gardeja, który zapewnia obsługę administracyjną.
- 2. Pracę Zespołu koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei.
- 3. Członkami Zespołu Interdyscyplinarnego są kierownicy instytucji, którzy podpisali porozumienie o współpracy.
- 4. Członkami grup roboczych są pracownicy instytucji wskazanych w ust. 3, zgodnie ze swoimi kompetencjami określonymi w szczególnych przepisach prawa i dotyczących zakresów działania tych instytucji. Celem grup roboczych jest praca nad indywidualnymi problemami osób, rodzin, grup problemowych środowisk.

5. Spotkania grup roboczych zwołuje się na wniosek osób, rodzin, grup problemowych bądź środowiska, mających trudności lub wskazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu sytuacji problemowych.

6. Wszystkich członków Zespołu i grup roboczych obowiązuje zasada tajności informacji przekazywanych w ramach prac Zespołu bądź grupy. Obowiązek ten utrzymuje się także po ustaniu członkostwa w Zespole lub grupie roboczej.

7. W celu tworzenia lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych oraz lokalnej polityki społecznej w pracach uczestniczą wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

§ 5

Zwoływanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gardei i grup roboczych

1. Zgłoszenia sprawy na posiedzenie grup roboczych może dokonać każdy członek Zespołu i grupy roboczej. Osoba zgłaszająca sprawę ustala z Przewodniczącym skład, miejsce i termin posiedzenia grupy roboczej. Zgłoszenie odbywa się poprzez wypełnienie przez członka Zespołu i przedstawienie Przewodniczącemu kwestionariusza zgłoszeniowego lub Niebieską Kartę - A.

2. Przewodniczący Zespołu zwołuje posiedzenie grupy roboczej na podstawie kwestionariusza zgłoszeniowego lub Niebieskiej Kart - A, podając czas i miejsce. Zwołanie posiedzenia może mieć formę pisemną, e-mailową lub telefoniczną. Dopuszcza się możliwość przekazania w momencie zwoływania grupy kopii kwestionariusza zgłoszeniowego lub Niebieskiej Karty - A.

3. Przewodniczący zaprasza na posiedzenie grupy roboczej przedstawicieli instytucji wskazanych w kwestionariuszu lub Niebieskiej Kart - A. Dopuszcza się, po konsultacji z osobą zgłaszającą sprawę, możliwość uczestnictwa na posiedzeniu przedstawiciela innej instytucji wchodzącej w skład Zespołu, a niewskazanej w kwestionariuszu zgłoszenia lub Niebieskiej Kart - A.

4. Skład grup roboczych uzależniony jest od problemu – może być zmienny, spośród członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

5. Posiedzenia grup roboczych odbywają się w dni powszednie, w godzinach pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei. Dopuszcza się możliwość organizacji posiedzenia na terenie innych instytucji lub organizacji zaangażowanych w udzielenie pomocy oraz w innym terminie.

6. Wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego spotykają się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące celem przedstawienia zakresu wsparcia udzielonego przez poszczególne grupy robocze.

§ 6

Postępowanie na rzecz osób, rodzin, grup i środowiska

1. Grupa robocza powołana w sprawie spotyka się minimum dwa razy.
2. Na pierwszym spotkaniu roboczym, grupa ustala plan pomocy osobie, rodzinie, grupie problemowej lub w środowisku, określający osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych części działań, opis zadań dla poszczególnych członków grupy roboczej, a także dla osoby, rodziny, przedstawicieli grup problemowych, bądź środowiska – karta C.
3. Plan pomocy, o którym mowa w pkt 2, ustala się przy uczestnictwie osoby, rodziny, przedstawicieli grup problemowych bądź środowiska, których sprawa dotyczy. W sprawach wyjątkowych, możliwe jest określenie planu pomocy bez obecności osoby, rodziny, bądź przedstawicieli grup problemowych lub środowiska, których posiedzenie dotyczy. W tej sytuacji o wyniku posiedzenia i zobowiązaniach ze strony członków grupy roboczej zainteresowane osoby informuje się niezwłocznie.
4. Na drugim spotkaniu grupy roboczej przedstawiane są przez członków działania podjęte na rzecz osoby, rodziny, grupy problemowej lub środowiska. Istnieje możliwość zwoływania kolejnych spotkań w danej sprawie.

§ 7

Dokumentacja, monitorowanie prac Zespołu i grup roboczych

1. Przewodniczący gromadzi w celach statystycznych i ewaluacyjnych dane dotyczące min. ilości spraw skierowanych do grup roboczych, składu poszczególnych grup, efektów pracy grup roboczych, składu poszczególnych grup, efektów pracy grup. W oparciu o zebrane dane dokonuje oceny realizacji zadań przez grupy oraz w razie potrzeby proponuje niezbędne korekty.
2. W ramach pracy z osobą, rodziną, grupami problemowymi bądź środowiskiem gromadzona jest następująca dokumentacja:
  - a) kwestionariusz zgłoszeniowy - dokument potwierdzający zgłoszenie problemu do rozpatrzenia przez grupy robocze, do kwestionariusza dołączane są kopie dokumentów dostarczonych przez osobę, rodzinę, przedstawicieli grup problemowych lub środowiska – Karta A),
  - b) pisemna zgoda osoby lub pełnoletniego przedstawiciela rodziny, której sprawa ma być przekazana do rozpatrzenia w ramach pracy grupy roboczej. Zastrzega się, że w sytuacjach wyjątkowych (np. w przypadku zagrożenia dobra dziecka lub zgłoszenia dokonywanego przez dziecko) grupę roboczą zwołuje się w trybie natychmiastowym i bez wymaganej zgody,
  - c) plan działań grupy roboczej - opis zadań dla poszczególnych członków grupy oraz osoby, rodziny, przedstawicieli grup problemowych bądź środowiska (protokół ze spotkań) – Karta B, C, D,

d) monitoring działań grup roboczych – realizacja zadań określonych w planie działań przez członków grup roboczych i osobę, rodzinę, przedstawicieli grup problemowych lub środowisk (protokół ze spotkań).

3. Dokumentację posiedzenia grup roboczych stanowi lista obecności i raz podpisane oświadczenie o zachowaniu tajemnicy służbowej obowiązujące na stałe.

4. Dokumentacja, o której mowa w pkt 2 i 3 jest gromadzona w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XV/88/2019

Rady Gminy Gardeja
z dnia 27 listopada 2019 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY GARDEJA**

I. Wstęp

Nie ma kraju, czy społeczności nie dotkniętej przemocą. Jest obecna w domach, szkołach, w pracy i instytucjach oraz mediach. Jest uniwersalnym problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację.

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.,
- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,
- przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych i inne,
- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Na terenie Gminy Gardeja przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i niskimi dochodami.

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb i budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu:

- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy, bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania własne Gminy Gardeja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.) do zadań własnych gminy Gardeja należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

- opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Gardeja,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, który na terenie Gminy Gardeja będzie prowadził diagnozę problemu przemocy w rodzinie, podejmował działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjował interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechniał informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w Gardei oraz inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gardei:

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w skład, którego wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei, Posterunku Policji w Gardei, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gardei, oświaty. Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Gardeja, a podmiotami działającymi w Zespole.

4. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- media.

III. ZASOBY GMINY GARDEJA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei.
3. Posterunek Policji w Gardei.
4. Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie Gminy Gardeja.
5. Placówki oświatowo – wychowawcze.
6. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.
7. Ochotnicza Straż Pożarna.
8. Programy Pracy Środowiskowej pracujące na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy koordynowane przez Wydział Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych Gminy Gardeja.
9. Świetlice profilaktyczne gromadzące dzieci i młodzież, programy pracy środowiskowej dla dzieci i młodzieży.
10. Doradztwo i doraźna pomoc psychospołeczna i profilaktyczna osobom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.
11. Opieka terapeutyczna dla osób z problemem uzależnienia od narkotyków.

IV. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.

6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.

7. Brak działalności specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.

8. Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

V. CELE PROGRAMU

Cel 1

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

Zadanie:

a) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.

Działanie:

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno - edukacyjnych w placówkach oświatowo- - wychowawczych oraz w programach pracy środowiskowej,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, modelujących właściwe zachowanie lidera, opiekuna, wychowawcy,
- opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół,
- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- wprowadzanie zajęć wychowawczych dotyczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz porad prowadzonych w Punktach Konsultacyjnych.
- objęcie rodzin dysfunkcyjnych opieką społeczną.

b) Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach takich jak prasa, telewizja, radio, Internet.

Działanie:

- współpraca z mediami,
- kampanie informacyjne.

Adresaci:

- dzieci i młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna, przedstawiciele mediów.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych,
- liczba dzieci objętych edukacją,
- liczba osób dorosłych objętych poradnictwem,
- liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi.

Cel 2

Ograniczenie przemocy - zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Zadanie:

a) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu.

Działanie:

- poradnictwo medyczne (zakłady opieki zdrowotnej), psychologiczne, pedagogiczne, prawne, pomoc społeczna,
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania: *Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska linia” tel. 801 - 120 - 002*,
- promowanie i realizacja *“Niebieskiej karty”* zakładanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lekarzy w Zakładach Opieki Zdrowotnej.

b) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu.

Działanie:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej zlokalizowanych na terenie województwa pomorskiego i w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie, ośrodkach wsparcia,
- przeprowadzanie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy,
- przesyłanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardeji o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem zaburzeń porządku i demoralizacji nieletnich,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o wgląd w sytuację małoletnich,
- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród mieszkańców Gminy Gardeja o możliwych formach pomocy poprzez plakaty, broszury, ulotki itp.

Adresaci:

- osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem.

Cel 3

Wychodzenie z sytuacji przemocy - zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie:

Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotycznych i Innych Uzależnień w Gardej.

Działanie:

- kierowanie sprawców przemocy do programów psychokorekcyjnych.

Adresaci:

- sprawcy przemocy, ofiary przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba sprawców przemocy objętych działaniami, liczba ofiar przemocy objętych działaniami.

Cel 4

Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Zadanie:

a) Oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie, w tym na organizacje pozarządowe.

Działanie:

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- konferencje i kampanie społeczne.

b) Oddziaływanie na społeczność lokalną w celu włączenia w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy.

Działanie:

- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz grup roboczych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w społecznościach szczególnie zagrożonych przemocą.

Adresaci:

- instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą (Policja, Kuratorzy, Sądy, Ośrodek Pomocy Społecznej),

- organizacje pozarządowe, środowiska lokalne, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy przedszkoli i szkół, pracownicy socjalni.

VI. ZADANIA PROGRAMU

1. Uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Uchwała określająca zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, definiująca skład zespołu oraz częstotliwość jego spotkań.

2. Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny powołany zostanie Zarządzeniem Wójta Gminy Gardeja, w skład zespołu wejdą przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei, Posterunku Policji w Gardei, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gardei, Oświaty.

3. Złożenie uroczystych przyrzeczeń

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych złożą Wójtowi Gminy Gardeja oświadczenie o następującej treści: **„Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/lem przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu**

4. Powołanie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań przemocy w rodzinie.

Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku.

Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.

Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.

Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

5. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Kierowanie ofiar przemocy do ośrodka wsparcia samorządowych punktów profilaktycznych działających na terenie Powiatu. Praca z osobami doznającymi przemocy.

6. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie.

7. Zmiany postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-educacyjne.

Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności. Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

L.p.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.	Uchwała określająca zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, definiująca skład zespołu oraz częstotliwość jego spotkań.	XI 2019 r.	Rada Gminy Gardeja.
2.	Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego.	Zespół Interdyscyplinarny powołany zostanie Zarządzeniem Rady Gminy Gardeja, w skład zespołu wejdą przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gardei, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gardei, Posterunku Policji w Gardei, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gardei, Oświaty.	XII 2019 r.	Wójt Gminy Gardeja
3.	Złożenie uroczystych przyrzeczeń	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych złożą Wójtowi Gminy Gardeja oświadczenie o następującej treści: „Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam/łem przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym”.	XII 2019 r.	Wójt Gminy Gardeja
4.	Powołanie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych	Podjęcie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu	Od XII 2019 r.	Zespół Interdyscyplinarny.

	działań przemocy w rodzinie.	zapobieganie zjawisku. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.		
5.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	Kierowanie ofiar przemocy do ośrodka wsparcia samorządowych punktów profilaktycznych działających na terenie Powiatu. Praca z osobami doznającymi przemoc.	Od XII 2019 r.	Zespół Interdyscyplinarny.
6.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie.	Od XII 2019 r.	Zespół Interdyscyplinarny.
7.	Zmiany postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne.	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności. Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.	Od XII 2019 r.	Zespół Interdyscyplinarny.

Zajmując się zjawiskiem przemocy należy pamiętać, że:

PRZE-MOC – to działanie **przeciwko** osobistej **mocy** człowieka.

PO-MOC – to wszelkie działania, które pozwalają na **odbudowanie** wewnętrznej **mocy** każdego człowieka, tak, aby potrafił samodzielnie kierować swoim życiem, chronić się przed przemocą i żyć godnie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego posługują się następującymi zasadami:

1. By pomagać ofiarom przemocy, poza umiejętnościami dawania wsparcia psychicznego, trzeba znać zasady pomocy socjalnej i przepisy prawa.
2. Nie spiesz się sam i nie pospieszaj. Długotrwała przemoc sprawia, że ludzie dźwigają się ostrożnie i powoli. Uszanuj ich tempo.
3. Pamiętaj, że nie każda ofiara długotrwałej przemocy będzie gotowa działać z miejsca, w którym blisko jest sprawca tej przemocy. Oznacza to w wielu wypadkach konieczność zabezpieczenia innego miejsca pobytu dla ofiary.
4. Nie naciskaj, lecz zapraszaj oraz informuj. Dawaj do zrozumienia, że nie grozi jej/jemu żaden cudzy pomysł instalowany na siłę w jej/jego życiu.
5. Szanuj zasadę małych kroków. Szukajcie małych, lecz realnych posunięć.
6. Uważaj, by nie ranić wtórnie. Nawet, gdy bardzo się niecierpliwisz, nie okazuj tego.
7. Strzeż się przed wzmacnianiem myślenia akceptującego przemoc. Zawsze formułuj przekonania przeciwne przemocy. Podstawowa zasada brzmi: „Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla przemocy”.
8. Przed współdziałaniem z innymi służbami, przygotuj grunt. Nie wysyłaj człowieka do instytucji, lecz do drugiego człowieka.
9. Pamiętaj, że raczej należy uczyć działania, niż wymagać działania.
10. Zawsze dawaj nadzieję.
11. Pamiętaj, że zaburzone zachowanie to często objaw – manifestacja trudności, cierpienia, która wynika z opozycji wobec autorytetów, norm, wartości, redukcji lęku, frustracji, niemożności, manifestacji solidarności z rówieśnikami, ukazania sobie i innym osobom ważnych atrybutów własnej tożsamości, pozorne osiągnięcie wyższej pozycji, wyższego poziomu rozwoju przy niskiej samoocenie.